

**Česká školní inspekce
Středočeský inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Č. j.: ČŠIS-2746/11-S

**Název právnické osoby
vykonávající činnost školy:** Základní škola Horní Kruty, okres Kolín

Sídlo: Horní Kruty 29, 281 46

IČ: 750 34 336

Identifikátor: 600 045 293

Právní forma: příspěvková organizace

Zastoupená: PaedDr. Danou Oplovou

Zřizovatel: obec Horní Kruty 76, 281 46

Místo inspekční činnosti: Horní Kruty 29, 281 46

Termín inspekční činnosti: 5. a 6. prosince 2011

Předmět inspekční činnosti

Hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání poskytovaného základní školou podle § 174 odst. 2 písm. b) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů (dále školský zákon); zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání podle příslušných školních vzdělávacích programů (dále ŠVP) a jejich souladu s právními předpisy a rámcovými vzdělávacími programy podle § 174 odst. 2 písm. c) školského zákona, u školní družiny s § 5 odst. 2 školského zákona. Inspekční činnost byla zaměřena na činnost základní školy a na ŠVP školní družiny. Hodnoceným obdobím byly poslední tři školní roky, vývoj a tendence se vztahují také k posledním inspekčním vstupům v základní škole z roku 2001 a 2007.

Aktuální stav školy

Základní škola (dále ZŠ) poskytuje vzdělání žákům od 1. do 5. ročníku ve dvou třídách. Obvyklé spojení ročníků je následující: I. třída (1., 2. a 3. ročník), II. třída (4. a 5. ročník). Součástí školy je jedno oddělení školní družiny (dále ŠD). Stravování je zajišťováno v samostatné části mateřské školy v krátké docházkové vzdálenosti. Struktura žáků se příliš nemění, v současné době škola nevzdělává žáky se speciálními vzdělávacími potřebami (dále ŠVP) ani cizince, vzdělává žáky i několika okolních obcí. Většina žáků po ukončení pátého ročníku odchází do spádové ZŠ Miloše Šolleho v Kouřimi, se kterou škola úzce spolupracuje. V době inspekce byl skutečný počet žáků v ZŠ 30 (50% využití kapacity) a 28 ve ŠD (62% využití kapacity). Ve sledovaném období klesá počet žáků (38 - 26 - 30) i přepočtený počet pracovníků. Dle prognózy školy tento trend bude pokračovat.

Škola splňuje formální podmínky (soulad údajů se skutečností ve zřizovací listině, v zápisu do školského rejstříku) a údaje odpovídají skutečnosti. Ředitelka školy byla ustanovena a později potvrzena do funkce před platností stávajících předpisů, neprošla tedy konkurzním řízením ve smyslu § 166 odst. 2 školského zákona.

Důraz v obou ŠVP je kladen na regionální prvky, přírodu a sociální rozvoj žáků; výraznou změnou je v tomto školním roce postupné zavádění informačních komunikačních technologií (dále ICT) do výuky v rámci programu „EU Peníze školám“. V materiální oblasti došlo k průběžným dílčím úpravám budovy školy – tělocvična, sociální zařízení, střecha a k instalaci počítačů s připojením na internet do tříd. V personálním zajištění nenastaly žádoucí změny ve smyslu zvýšení podílu odborné kvalifikovanosti výuky (celkem 4 vyučující, dva bez požadované odborné kvalifikace).

Hodnocení hlavních výsledků vzdělávání ve vztahu k ŠVP

Vzdělávací nabídka školy odpovídá podmínkám, za kterých byla zapsána do školského rejstříku. Aktivity školy v informovanosti veřejnosti a ve vlastní propagaci jsou průměrně účinné, zveřejňování na www stránkách zajišťuje ředitelka školy a jsou plně vypovídající. Informace o zápisu k povinnému základnímu vzdělávání jsou zveřejňovány obvyklým způsobem dostupným všem uchazečům.

Škola zpracovala dva ŠVP. Jeden z nich pro ZŠ na základě vydaného rámcového vzdělávacího programu (dále RVP) a pro ŠD za podmínek daných školským zákonem (ŠVP okrajově stanovuje podmínky přijímání, ekonomické, personální a bezpečnostní podmínky). V době inspekce (po kontrole ČŠI v roce 2010) byl ve škole zveřejněn upravený ŠVP pro základní vzdělávání. Po provedených úpravách je v souladu s příslušným RVP, obsahuje však formální nedostatky (neuvedení časové dotace v charakteristice některých předmětů a další).

Pravidla pro zařazování žáků do tříd a skupin nebyla obsažena ve ŠVP (porušen § 1 odst. 7 vyhlášky č. 48/2005 Sb., o základním vzdělávání... (dále Vy 48). V pravidlech pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků chyběl jednoznačný převod slovního do celkového hodnocení. Dále přetrvaly obsahové a formální nedostatky v pravidlech hodnocení žáků (žák ovládá fakta, pojmy, definice; „všechny známky, které bere v úvahu“, definování pochval udělených žákovi na vysvědčení).

Disponibilní hodiny byly využity zejména k předmětům Český jazyk, Matematika a vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět. Po zavedení povinného předmětu Informatika v minimální hodinové dotaci byl zrušen zájmový útvar s tímto zaměřením. Rozvoj informační gramotnosti se vyučujícím daří díky vybavení školy počítači a nově využitím interaktivní tabule. Kurz plavání jako součást ŠVP není organizačně přesně ukotven. Z didaktického pohledu je nevhodně nastavena stavba hodin v rozvrhu i skladba úvazků

v období výuky plavání. Ze záznamů třídní knihy ve školním roce 2009/2010 je zřejmé porušení učebních osnov v předmětu Přírodověda v 5. ročníku – neobsahovaly povinné učivo k tématu „Výchova ke zdraví“; tamtéž chybělo učivo Matematiky – „tabulky, grafy, diagramy“, porušení § 185 odst. 1 školského zákona. Průběh vzdělávání není v třídních knihách veden průkazně – porušení § 28 odst. 1 písm. f) školského zákona.

Preventivní systém k omezení rizikového chování a školních úrazů je dobře nastaven, škola vede požadované vnitřní dokumenty a evidenci. V praxi se uskutečňuje prostřednictvím výuky, zájmovou činností a dalšími aktivitami. Vyhodnocená rizika jsou uplatňována v praxi. Výroční zprávy neobsahují údaje o výsledcích vzdělávání žáků s vazbou na cíle stanovené ve ŠVP - porušen § 7 odst. 1 písm. e) vyhlášky č. 15/2005 Sb., kterou se stanoví náležitosti dlouhodobých záměrů, výročních zpráv a vlastního hodnocení školy.

V současné době není realizován žádný mezinárodní projekt. Spolupráce s podstatným okolím školy byla na průměrné úrovni. Dobrá je spolupráce se školskými poradenskými orgány. Dobrým předpokladem pro rozvoj osobnosti žáků je příznivé klima školy, nízký počet žáků ve třídách, pořádané akce školy i sounáležitost s životem obce. Ustanovená školská rada schvaluje předepsané dokumenty, spolupráce je dobrá.

Sledovaná výuka směřovala k plnění cílů stanovených ŠVP. Úroveň podpory rozvoje čtenářské gramotnosti a jazykových kompetencí žáků byla závislá na přístupu jednotlivých vyučujících a jejich odborné kvalifikovanosti. Nejúčinnější aktivity byly systematicky organizovány přímo v jazykové výuce, zvláště v předmětech Český jazyk a Anglický jazyk. Podmínky pro rozvoj čtenářské gramotnosti žáků jsou na průměrné úrovni. Efektivní práce byla patrná při samostatné výuce žáků prvního ročníku. Ve Vlastivědě a Přírodovědě byla rozvíjena slovní zásoba méně, převažovala samostatná práce s textem. Zkušenost pedagogů se odrážela ve volbě metod při výuce, v individuálním přístupu k žákům i v jejich motivování. Ve sledovaném vzdělávání byly využívány i jiné zdroje informací, převládala spíše samostatná práce žáků dle ročníků, méně byly zařazovány prvky kooperace. Malá vnitřní diferenciací a zkušenosti vyučujících vedly k malé efektivitě výuky (prostoje rychlejších žáků).

Přírodovědná a matematická gramotnost má závislost na podmínkách a postupech školy. Pozitiva spočívala v uplatňovaných možnostech individuálních přístupů (malé počty žáků), žáci dle sdělení ředitelky školy nemají problémy při přechodu na úplnou školu a klasifikace byla vůči žákům ohleduplná. Převažovala však negativa: personální zabezpečení – oba vyučující přírodovědných předmětů ve 4. a 5. ročníku bez potřebné kvalifikace, absence dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků (dále DVPP) pro tuto oblast v posledních třech letech, minimální využití ICT, značná závislost průběhu výuky na učebních textech, nárazovitost v organizaci výuky (matematika, 2 hodiny přírodovědy v jednom dni), účinnost kontrolního systému (viz problémy s plněním učebních osnov). Sledovaný průběh výuky byl co do efektivnosti na různé úrovni. Od systematických postupů s vysokou dávkou empatie a dodržování didaktických zásad až k postupům málo účinným bez strukturování učiva. V podmínkách a vlastní úrovni přírodovědné gramotnosti byla celkově odstranitelná rizika.

Ve větší části sledované výuky byla stanovena a realizována pravidla pro úroveň vedených žákovských záznamů. Žákovské knížky žáků obsahují záznamy nedefinované pravidly hodnocení. Pozitivem bylo uplatňování moderních pedagogických prostředků, výběrové využití ICT. V polovině případů byly informace předkládány učitelem namísto aktivního vyhledávání samotnými žáky. Škola systematicky sleduje úspěšnost žáků a jejich celkové výsledky. Předchází školní neúspěšnosti žáků, provádí srovnání s plně organizovanou školou v Kouřimích. Ve stanovení účinných opatření směrem ke ŠVP a pedagogům je průměrně úspěšná.

Hodnocení předpokladů školy ke vzdělávání podle požadavků školského zákona

V personální oblasti došlo k částečné obměně pedagogického sboru, přesto odbornost výuky je zajištěna zhruba z poloviny. Škola vnímá uvedená rizika, vyrovnává se s částečnou odbornou kvalifikovaností. Ve sledované výuce byla věnována menší podpora individualizaci a diferenciaci výuky, větší pak samostatné práci žáků.

Organizované další vzdělávání pedagogických pracovníků nezajistilo proškolení specialistů ani doplnění příslušné úrovně odborné přípravy pedagogů. Rizikem byl v posledních třech letech samotný průběh DVPP, který se promítl i do výuky učitelů bez předepsané kvalifikace. Ke zvýšení motivace pedagogů a praktickému využití ICT došlo až v souvislosti s aktuálností programu „EU Peníze školám“, zaměřeným na inovaci a zkvalitnění výuky prostřednictvím ICT (částečné odstranění rizika - inspekční výstup z roku 2007). Pedagogové vzájemně spolupracují na několika krátkodobých školních projektech i mimoškolních akcích. Personální podmínky umožňují realizaci obou ŠVP.

Ve škole nepracuje speciální pedagog, několik učitelů absolvovalo kurz pro práci s žáky se SVP, metodik prevence sociálně patologických jevů zpracovává formální Minimální preventivní program i jeho vyhodnocení. Činnosti výchovného poradenství vykonává bez absolvování specializačního studia ředitelka školy. Zajišťuje účinně poradenské služby odpovídající počtu a vzdělávacím potřebám žáků a zaměřuje se na prevenci školní neúspěšnosti. Předpoklady pro svoji funkci ředitelka školy splňuje, vede povinnou dokumentaci a zajišťuje metodické vedení pedagogického procesu ve škole. Stanovené koncepční záměry mají obecný charakter a nejsou průběžně vyhodnocovány. Ve srovnání se zjištěními posledních inspekčních činností v organizování, průběhu vzdělávání, řízení školy a v kontrolní činnosti jsou odstranitelná rizika.

Pozitivem je péče zřizovatele o postupné zlepšování prostor školy. Materiální podmínky jsou celkově průměrné, budova ZŠ nemá bezbariérové úpravy. Bezpečnost prostředí pro vzdělávání byla zajištěna běžným způsobem při všech sledovaných činnostech. Žákovský nábytek odpovídá potřebám žáků, ostatní nábytek je starší.

Prostorové podmínky v jedné ze tříd nejsou dobře využity ve prospěch žáků. Materiální podmínky pro práci učitele ve stávající počítačové učebně nejsou dobré. Dostatečně je zabezpečeno vybavení učebnicemi a výukovými materiály pro samostatnou práci žáků. Škola nemá žákovskou knihovnu, pracuje s knižním fondem doneseným žáky.

V závislosti na počtu žáků se snižuje objem finančních prostředků ze státního rozpočtu. Ve sledovaném období škola obdržela finanční prostředky ze sedmi rozvojových projektů MŠMT a zálohu na program „EU Peníze školám“ – Inovace a zkvalitnění výuky prostřednictvím ICT. Dalšími finančními zdroji školy byly dary od rodičů a sponzorů na školní akce, které byly využity na tyto akce a nákup pomůcek pro žáky. Z důvodu zajištění samostatné výuky žáků českého jazyka a matematiky v 1. ročníku škola snížila nenárokové složky platů zaměstnancům. Výdaje na učební pomůcky a DVPP škola nesnižuje. Podíl státního rozpočtu v celkových nákladech školy činil v průměru 79 %. Finanční prostředky přidělené ze státního rozpočtu škola použila hospodárně v souladu s účelem jejich poskytnutí.

Závěry, celkové hodnocení školy

- 1. Škola splňuje formální podmínky pro výkon veřejné služby, její činnost je v souladu s rozhodnutím o zařazení do rejstříku škol a školských zařízení. Cíle užívaných ŠVP odpovídají cílům stanoveným školským zákonem.**

2. Ve sledované výuce byla dobře zajištěna bezpečnost žáků. Nižší počet žáků a příznivé školní klima vede k úspěchům v jejich sociálním rozvoji. Škola umožňuje žákům rovný přístup ke vzdělávání.
3. V rozvoji školy dochází k dílčím posunům v materiální oblasti, ke zlepšení vybavení ICT získáním finančních prostředků z programu „EU Peníze školám“. Rizika jsou v personálním zajištění, nejvíce v DVPP. Přes toto zjištění stávající podmínky umožňují realizovat oba ŠVP.
4. Jak škola, tak zjištění ČŠI potvrzují riziko v úbytku počtu žáků.
5. Ve sledované výuce byla věnována menší podpora individualizaci a diferenciaci výuky, větší pak samostatné práci žáků. Ve srovnání s minulými inspekčními výstupy je kvalita vzdělávání ve vybraných předmětech průměrná.
6. Ve srovnání se zjištěními a hodnoceními ČŠI od posledních inspekcí jsou v organizování, průběhu a kvalitě vzdělávání, řízení školy a v kontrolní činnosti odstranitelná rizika.
7. ČŠI stanovuje lhůtu k odstranění těchto nedostatků:
 - a) nevytvořena pravidla pro zařazování žáků do tříd a skupin
 - b) nejednoznačnost převodu slovního do celkového hodnocení žáků
 - c) nesystematizované DVPP
 - d) nekonkrétní vedení dokumentace školy

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 4 školského zákona a v souladu s § 11 písm. f) zákona č. 552/1991 Sb., o státní kontrole, ve znění pozdějších předpisů, požaduje ve lhůtě do 14 dnů od převzetí inspekční zprávy:

- zaslání oznámení o přijetí opatření k odstranění zjištěných nedostatků v bodě 7,
- a zároveň požaduje podání písemné zprávy o odstranění nedostatků v bodě 7.

Oznámení zašlete na adresu Česká školní inspekce: Mgr. Jaroslava Zemánková, Středočeský inspektorát, Karlovo nám. č. 44, 280 00 Kolín I, nebo prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu (csi.s@csicr.cz) s připojením elektronického podpisu.

Přílohy inspekční zprávy

Seznam dokladů a materiálů, o které se inspekční zjištění opíralo

Poučení

Podle § 174 odst. 13 školského zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na výše uvedenou adresu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v České školní inspekci, Středočeském inspektorátu, Arabská 683, Praha 6.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

V Kolíně dne 15. 12. 2011

(razítko)

Mgr. Jaroslava Zemánková, školní inspektorka

Jaroslava Zemánková, v. r.

Mgr. Karel Kumstýř, školní inspektor

Karel Kumstýř, v. r.

Bc. Dana Nulíčková, kontrolní pracovnice

Dana Nulíčková, v. r.

Datum a podpis ředitelky školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

V Horních Krutech dne 3. 1. 2012

(razítko)

PaedDr. Dana Oplová

Oplová, v. r.

Připomínky ředitelky školy

Připomínky nebyly podány.